

Oponentní posudek diplomové práce

Název práce: Ne(být) bezdomovcem

Autorka práce: Jana Medlíková

Vedoucí práce: doc. PhDr. Vladimír Chrz, Ph.D.

Autorka se ve své diplomové práci zabývá problematikou bezdomovectví. Není to její jednorázový, nýbrž dlouhodobý zájem, provázal ji po celou dobu vysokoškolského studia, a to nejenom teoreticky, nýbrž prakticky. Zapojovala se práce s bezdomovci v divadle Ježek a čížek, do práce, která dává lidem bez domova pocit důstojnosti a smyslu. Minimálně v psychologických kurzech postupně předkládala dílčí seminární práce na toto téma. Proto není překvapivé, že se v práci odráží dlouhodobá zkušenost s cílovou populací a že je psána poutavě, velmi čtivě.

Zaměření práce je neotřelé, originální, a to ve třech směrech.

1) V naší literatuře najdeme literární zdroje sledující bezdomovectví z hlediska ekonomického, sociálního i psychologického. Většinou se ale pozornost upírá k osobám, které jsou v současné době bezdomovci. Naproti tomu se autorka snažila také vyhledat a pracovat s osobami, kterým se podařilo návrat do „společnosti“ a bezdomovci být přestali. Tento směr je možné ocenit, neboť může přinést poznání vlivů podporujících resocializaci.

2) Autorka zvolila kvalitativní metodologii, která nestaví na sběru velkého počtu údajů reprezentativní populace, s případnými hypotézami, které by chtěla ověřit. Sází na kvalitativní metodologii, která jí umožňuje jít případovou prací do hloubky, vykreslit složité sítě vztahů a událostí, které jsou „spouštěči“ bezdomovectví a které naopak pomáhají pro návrat do společnosti. Ukazuje, jak velká je heterogenita jednotlivých osudů, jak složité jsou události a příčiny, vedoucí k bezdomovectví a jak je na jedné straně náročná, na straně druhé - s podporou blízkých či společnosti - je možná cesta „nazpět“.

3) Práce není tradičně rozdělena na teoretickou a praktickou část, obsahuje šest kapitol, které v sobě snoubí teoretické aspekty a jsou protkány příklady získanými na základě provedených rozhovorů. Teoretické aspekty nejsou odtrženy od „osudu“ lidí, text je velmi osobní, neboť zde autorka nepracuje pouze s údaji ze shromážděné literatury, nýbrž dokládá, jak může mít daný popisovaný jev konkrétní obsah (např. vymezení pojmu domov, vztah společnosti k bezdomovcům, bezdomovectví a jeho příčiny aj.).

První dvě kapitoly seznamují čtenáře s cíli práce i způsobem jejího uspořádání. Třetí kapitola se věnuje lidem aktuálně bez domova, čtvrtá kapitola pak lidem, kteří bezdomovci být přestali. Pátou kapitolu můžeme označit za stěžejní, získaný materiál je zdrojem další a hlubší analýzy dat.

Autorka pracovala se dvěma skupinami: pro druhou kapitolu, kde sledovala bezdomovectví, využila rozhovorů se 22 respondenty, pro třetí kapitolu, mapující návrat bezdomovců do společnosti, pracovala s užší skupinou (je pochopitelně obtížnější tyto osoby vyhledat) - se šesti bývalými bezdomovci. Pro tuto kapitolu také zvolila náročnější formu obsahové analýzy, a to narativní přístup, který u nás v poslední době získává poměrně dost

příznivců (zde pravděpodobně ocenila podporu svého školitele, který patří mezi naše významné odborníky tohoto způsobu práce s daty). Zejména výstupy této kapitoly by zasloužily publikování v odborné literatuře, předpokládám, že autorka o tom přemýšlí.

Prosím autorku práce, protože má dlouhodobé zkušenosti s tématem, aby při obhajobě práce postihla přínosy, které spatřuje v narativní analýze dat.

Práce splňuje kritéria na diplomové práce, považuji ji za velmi zdařilou a doporučuji ji k obhajobě. Navržené hodnocení: výborně.

V Praze dne 15.5.2009

PaedDr. PhDr. Anna Kucharská, Ph.D.